

De elite moet Omtzigt en Rieu toejuichen

Posted on 13 augustus 2022 by Eduard Bomhoff

Na een maand oorlog in Oekraïne plaatste André Rieu een video met een Oekraïense sopraan begeleid door drie Russische zangers. Ter introductie zei André: 'When everybody would make music together, the world would be a completely different place.' 1,2 miljoen keer bekeken, maar niet – denk ik – door onze elite in de grote steden. André Rieu speelde ook: 'Walk on, walk on, with hope in your heart' en die song (27 miljoen keer bekeken) zal de oorlog en de armoede evenmin oplossen, maar spreekt aan en geeft hoop, zichtbaar in de close-ups van de toeschouwers.

Dirigent Daniel Bahrenboim probeert precies hetzelfde met zijn East-West Divan Orchestra, samengesteld uit Israëlische en Palestijnse musici, maar Bahrenboim is wel elite-goedgekeurd. Snobisme en willekeur – waarom niet beiden bewonderd om hun muziek en hun pogingen om wat meer saamhorigheid en begrip te kweken?

‘Verschlagering’

We weten wat de elite vindt van André Rieu, want een masters student aan de Erasmus Universiteit vergeleek in zijn scriptie vermeldingen van de *Stehgeiger* (staande violist) in de elite-kranten *NRC-Handelsblad* en *Volkskrant* met de populaire kranten *Telegraaf* en *AD*. ‘Wanneer André Rieu wordt genoemd in een interview in een elite-krant is het negatief. Bij voorbeeld in een gesprek met pianist Soerjadi: ‘En dat zonder de verschlagering van André Rieu; de Limburgse orkestleider die met zijn gekostumeerde gezelschap de zalen laat meedeinen op Mozart en Strauss (redacteur *NRC*). Soerjadi: ‘De muziek moet kwalitatief hoogwaardig blijven.’’

De EUR-researcher kan niets positiefs vinden in *NRC* en *Volkskrant* en concludeert: ‘Doordat bepaalde media over André Rieu schrijven wordt hij geplaatst in het populaire veld. Afwezig in deze groep is de elite …. aandacht in de elite-kranten is negatief’.

Top-ambassadeur voor de klassieke muziek

‘Elite’ is bij klassieke muziek trouwens maar betrekkelijk. In de tijd dat ABNAmro en ING door corporate giften bijna alle beschikbare parterre-plaatsen in het Concertgebouw konden bezetten met comfortabel betaalde bankiers, bleven de musici in de pauze maar liever weg uit de wandelgang. Daar viel over Mahler te horen: ‘Mooi maar wel een beetje zwaar.’

Om zo’n ‘elite’ met hun twee kranten hoeft André zich niet te bekommeren. Zijn publiek blijft komen – in Maastricht en in alle werelddelen. Hij gaf vorige maand vijftien concerten op het Vrijthof; ze waren allemaal in januari al uitverkocht. Zijn video’s op YouTube worden nog veel vaker gespeeld dan bij voorbeeld video’s van Luciano Pavarotti of Andrea Bocelli. Zijn record staat op 90 miljoen. De man is een top-ambassadeur voor de klassieke muziek, maar onze elite is te bekakt om van zijn muziek te genieten.

Omtzigt en Rieu

De (helaas) anonieme masters-student verwijst naar de socioloog Bourdieu: ‘De hoge sociale klassen leggen hun eigen systemen van betekenis zodanig op aan

andere groepen en klassen, dat zij door hen als legitiem worden beschouwd.'

Wel, dat heeft de Nederlandse elite dus geprobeerd met Omtzigt en met Rieu en het is grondig mislukt, want gelukkig laten de 'gewone mensen' zich dat niet opleggen. Wat de elite vond van Pieter Omtzigt was kort en krachtig: 'functie elders'. Nu staat Omtzigt in de peiling op 25 Kamerzetels, ver boven VVD en zijn eigen oude CDA. 'Functie elders' gaat er steeds meer op lijken dat Omtzigt verhuist van zijn zetel in de Tweede Kamer naar het Torentje van de minister-president als opvolger van Rutte.

Foute stikstofplannen

Deze week bevestigden mijn collega's Han Lindeboom en Johan Sanders nog eens dat de stikstofplannen van onze ministers fout zijn en onnodig zo veel onrust hebben veroorzaakt: 'Ook zonder één koe of kip uit Nederland te verwijderen is een drastische verlaging van de stikstofuitstoot mogelijk.'

Miskennning van André Rieu: snobisme. Vijandigheid jegens Omtzigt: de ratten houden elkaars handen vast op het zinkende schip. Idiotie van de stikstof-campagne: minachting van de hardwerkende landgenoten die voor ons eten zorgen.

Elite heeft haar moreel recht verloren

Conclusie: er zijn miljoenen Nederlanders met een midden- en lager inkomen die wél houden van een muzikale avond op het Vrijthof, die scherp zien hoe Omtzigt opkomt voor eerlijkheid en belofte-maakt-schuld in de politiek, en die respect hebben voor de ondernemers in landbouw en veeteelt. De elite heeft haar moreel recht verloren om eigen voorkeuren op te leggen aan de meerderheid.

Nederland is niet de VS, maar zo'n dove, blinde en verwaande Nederlandse elite doet terugdenken aan de journalist van de *New York Times* die in november 2016 toegaf dat zij eigenlijk niemand kende van de 63 miljoen landgenoten die op Trump hadden gestemd.

Toeschouwers van Rieu worden niet

gesubsidieerd

Hoe wordt zo'n kloof gedicht? In de VS is de *Wall Street Journal* er beter dan de rest in geslaagd om nieuws en opinie gescheiden te houden, en Pulitzer-winnaar Peggy Noonan probeert iedere zaterdag oprecht om zich in te leven in de landgenoten die Trump – hoewel verre van ideaal – opnieuw zouden verkiezen boven Biden of Harris. Nederland heeft *De Telegraaf* en het *AD*, maar de elite houdt het bij *NRC* en *Volkskrant* met al hun oogkleppen en ons-kent-ons journalistiek.

Belangrijk voor het overbruggen van de kloof is dat scholen en universiteiten de vrijheid van meningsuiting blijven verdedigen en dat lager en voortgezet onderwijs zich niet laten meeslepen met onbewezen pedagogische vernieuwingen (zie hierover bij voorbeeld Harm Beertema op Twitter).

Het zou ook helpen wanneer de elite zou beseffen dat kaarten voor André Rieu bijna twee keer zo duur zijn als kaarten voor het Concertgebouworkest, omdat toeschouwers op het Vrijthof niet worden gesubsidieerd. Als geste andersom zou de elite de stikstof-miljarden, die nu dus vrijvallen, moeten aanwenden voor een grote inhaalslag na Covid-19 in het onderwijs: studieweken, schoolreizen, een of twee jaar kortere vakanties en langere schoolweken en wat maar helpt om achterstanden in te lopen.

Alle ministers naar feestconcert Rieu

Wat een droom: Omtzigt in het Torentje, een minister van Onderwijs die uit ervaring kan spreken en geld heeft om de Covid-achterstand in te halen, milieu- research in Wageningen ten bate van de hele wereld in plaats van Nederland-gidsland, en alle ministers (maar liever minder dan 20) naar Maastricht – waar koning en koningin hun dit jaar al voorgingen – voor een feestconcert door André Rieu. Kunnen ze daar mengen met de 'gewone' meerderheid, applaudisseren voor twee mannen – premier en dirigent – die representatief zijn voor het beste in ons land.

En dan kijken of de muziek-redacteuren hun snobisme kunnen overwinnen en dat feestconcert even vanzelfprekend recenseren als de jaarlijkse elite-Mattheus Passion in Naarden.

*Hoogleraar economie **Eduard Bomhoff** is sinds januari 2019 columnist van Wynia's*

Week. De donateurs van Wynia's Week maken ons online magazine mogelijk. ***Doet u mee?*** *Hartelijk dank!*